

Makroekonomikas un budžeta apskats

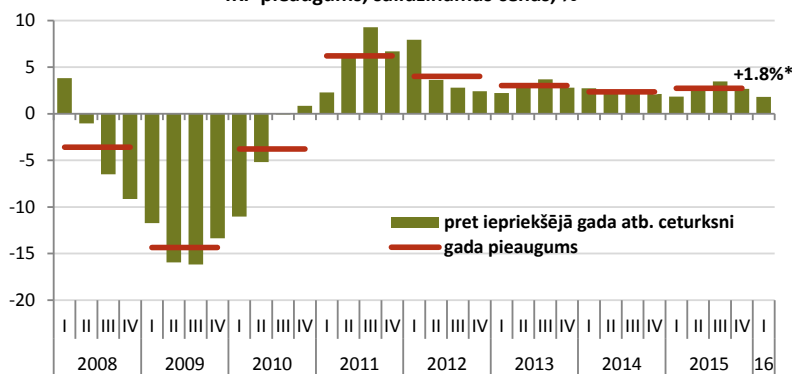
Marts 2016

	2013	2014	2015*	Prognozes**	
				2016	2017
Iekšzemes kopprodukts (IKP), milj. eiro	22762.9	23580.9	24377.7	25424.3	26903.4
...pieaugums faktiskajās cenās, %	4.4	3.6	3.4	4.3	5.8
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	3.0	2.4	2.7	3.0	3.3
IKP deflators (gads pret gadu), %	1.3	1.2	0.6	1.3	2.4
Patēriņa cenu indekss (gads pret gadu), %	0.0	0.6	0.2	0.4	2.0
Vidējā bruto mēneša darba samaksa, eiro	716.2	765.0	818.0	863.0	910.5
...pieaugums faktiskajās cenās, %	4.5	6.8	6.8	5.5	5.5
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	4.6	6.2	6.7	5.1	3.4
Nodarbinātība, tūkst. iedzīvotāju	893.9	884.6	896.1	897.9	899.7
...pieaugums, %	2.1	-1.0	1.3	0.2	0.2
Bezdarba līmenis (gada vidējais), %	11.9	10.8	9.9	8.9	8.4
Preču un pakalpojumu eksports, milj. eiro	13741.3	14031.7	14324.3	14840.6	15696.3
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	1.1	3.1	1.4	3.0	4.1
Preču un pakalpojumu imports, milj. eiro	14470.9	14561.7	14671.5	15353.6	16409.9
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	-0.2	0.8	1.8	3.8	5.3

* 29.03. Centrālās statistikas pārvaldes kārtējo reizi koriģētie IKP laikrindas dati par 2015.g.

** FM makroekonomisko rādītāju prognozes izstrādātas š.g. februārī Stabilitātes programmas 2016.-2019.gadam sagatavošanai

IKP pieaugums, salīdzināmās cenās, %

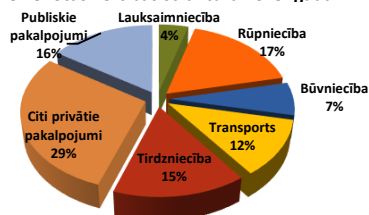

*IKP ātrais novērtējums

Latvijas ekonomika 2016.gada pirmajā ceturksnī uzrādīja vāju izaugsmi, pieaugumam sasniedzot vien 1,8%, liecina CSP ātrais novērtējums. Pieejamie dati liecina, ka š.g. pirmajā ceturksnī izaugsmi negatīvi ietekmēja lēnais pieaugums apstrādes rūpniecībā (+0,5%), kā arī būvniecības nozares spēcīgais kritums (-22%), ko noteica ES fondu apguves kavēšanās. Savukārt tirdzniecība gada griezumā augusi par 2,3%, liecinot par privātā patēriņa nozīmi Latvijas ekonomiskās izaugsmes veicināšanā. Arī transporta nozare uzrādījusi labu pieauguma tempu (+2,9%), ko sekmēja pārvadājumu pieaugums autotransportā, jo Latvijas ostās un dzelzceļā š.g. pirmajā ceturksnī tika reģistrēti spēcīgi apgrozījuma kritumi.

IKP

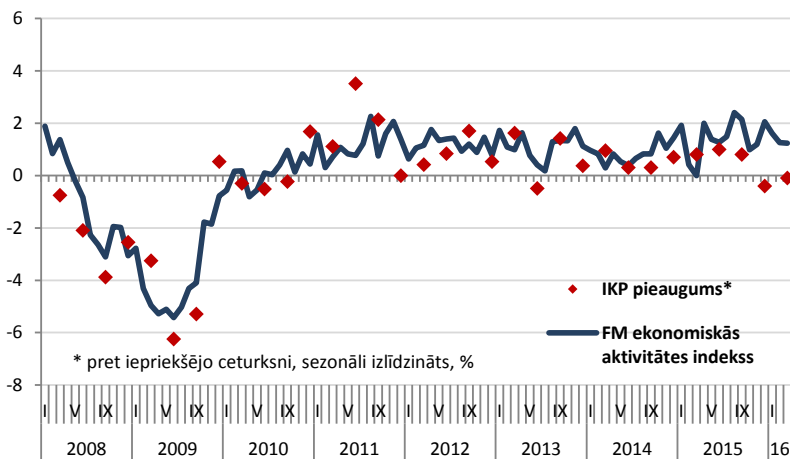
Pievienotās vērtības struktūra 2015. gadā

Baltijas valstu IKP pieaugums, gada izaugsme %

	15 ^{II}	III	IV	16 ^I *
Latvija	2.8	3.5	2.7	1.8
Lietuva	1.4	1.7	1.9	2.2
Igaunija	1.5	1.0	0.7	n.d.a.

Ekonomiskās aktivitātes indekss

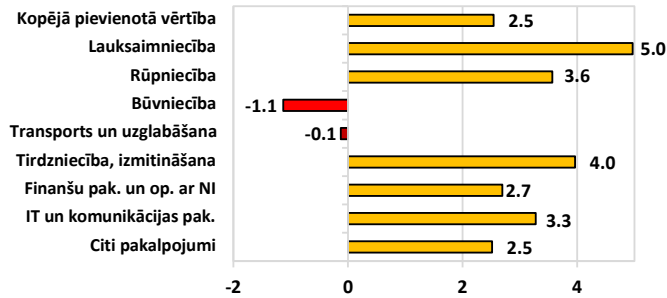
Ekonomiskā aktivitāte

Latvijas ekonomiskās aktivitātes indeksa dinamika cieši korelē ar valsts iekšzemes kopprodukta izmaiņām. Finanšu ministrija aprēķina ekonomiskās aktivitātes indeksu, ņemot vērā dažādus rādītājus - gan Eiropas Savienības konfidences indikatorus, gan Latvijas īstermiņa statistiku par mazumtirdzniecības apgrozījumu, rūpniecības izlaidi, eksporta apjomiem, naftas un patēriņa cenām un citus datus. 2016. gada martā salīdzinot ar iepriekšējo mēnesi, indeksa vērtība saglabājās februāra līmenī.

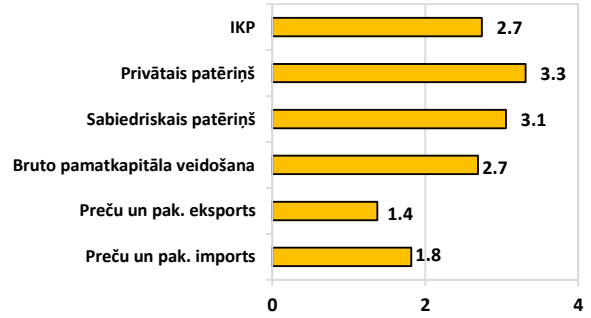
Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija, Latvijas Banka

**IKP izaugsme no nozaru un izlietojuma puses,
2015. gads salīdzinājumā ar 2014. gadu, %**

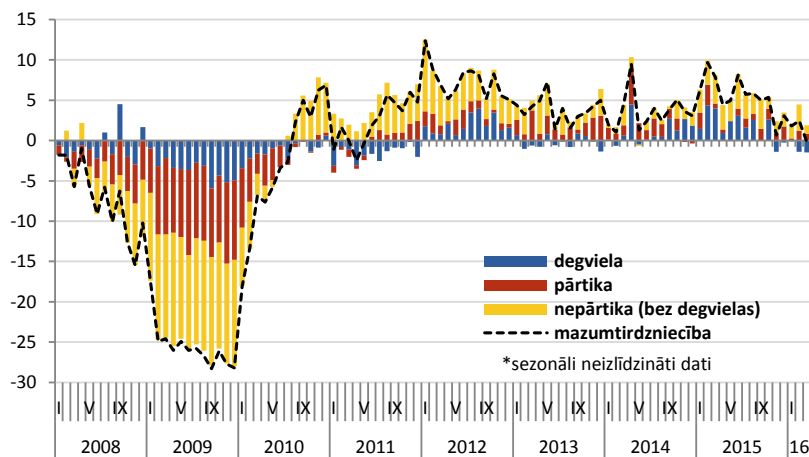

IKP

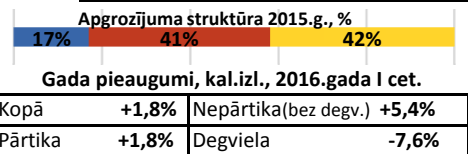

Dati par IKP no izlietojuma aspekta parāda, ka lielāko devumu ekonomikas izaugsme 2015.gadā deva privātais patēriņš, kas pieaudzis par 3,3%. Spēcīgi palielinājās arī sabiedriskais patēriņš, pieaugot par 3,1%, un atjaunojies arī investīciju pieaugums, gadā kopā palielinoties par 2,7%. Savukārt preču un pakalpojumu eksports pērn ir attīstījies vājāk (+1,4%), ko noteikusi ģeopolitiskā situācija un eksporta kritums NVS valstu tirgos. Nozaru griezumā lielāko devumu IKP pieaugumā 2015.gadā nodrošināja tirdzniecības, apstrādes rūpniecības, nekustamā īpašuma, kā arī lauksaimniecības un mežsaimniecības nozares. Pievienotās vērtības apjomi pagājušajā gadā samazinājās tikai divās nozarēs - būvniecībā (-1,1%) un transportā (-0,1%), ko noteica ekonomiskā situācija Krievijā un mazāki kravu tranzīta apjomi caur Latvijas ostām.

Mazumtirdzniecības apgrozījuma gada pieaugums pa grupām*, %

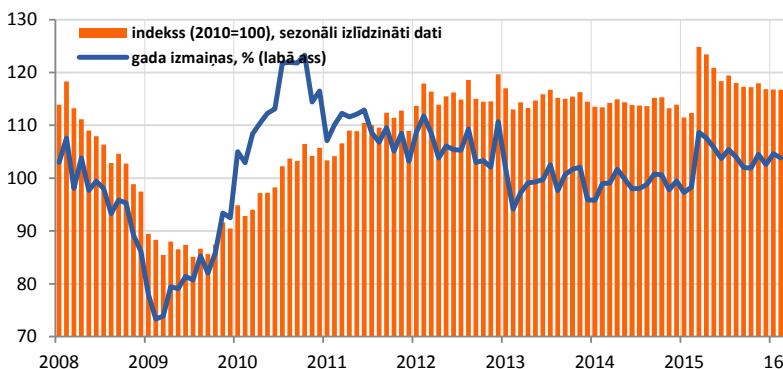

Mazumtirdzniecība

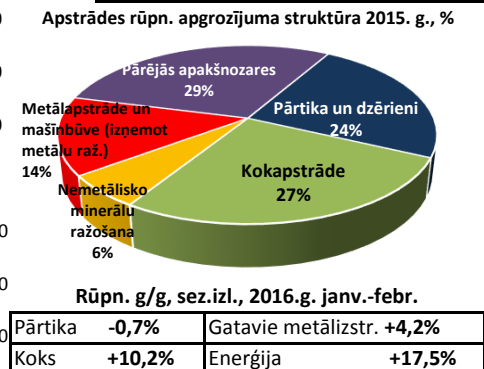

Mazumtirdzniecības apgrozījums Latvijā 2016.gada pirmajā ceturksnī gada izteiksmē pieauga par 1,8%. Salīdzinājumā ar pērnā gada mazumtirdzniecības izaugsme š.g. sākumā bijusi samērā vāja, ko noteica mazāki mazumtirdzniecībā pārdotās degvielas apjomi. Taču, izņemot degvielas tirdzniecību, nepārtikas preču mazumtirdzniecība pirmajā ceturksnī uzrādīja visai augstu pieauguma tempu, norādot, ka kopējais iekšzemes pieprasījums Latvijā joprojām turpina uzturēt ekonomikas izaugsmi. Tāpat, mēreni kāpuši pārtikas mazumtirdzniecības apjomi.

Rūpniecības produkcijas izlaides apjoms

Rūpniecība

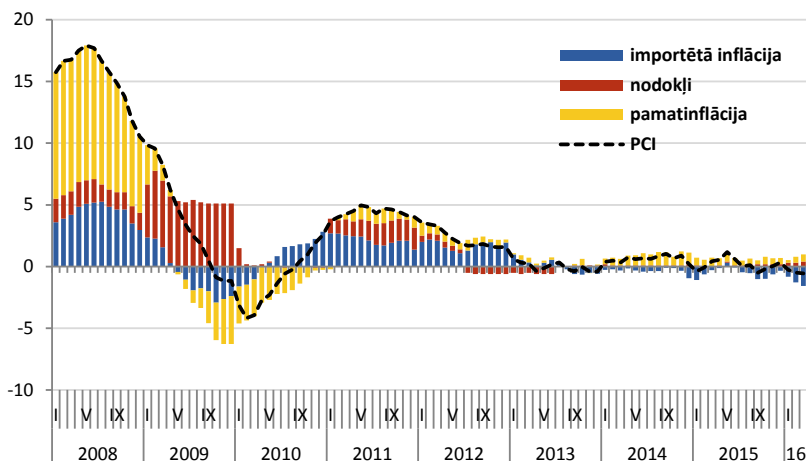

Rūpniecība š.g. februārī gada griezumā bija sasniegusi 3,8% izaugsmi. Labs pieaugums bija vērojams arī apstrādes rūpniecībā, izlaidei pieaugot par 4,3% salīdzinājumā ar iepriekšējā gada februāri. Kokapstrāde bija galvenais apstrādes rūpniecības izaugsmes nodrošinātājs, izlaides apjomus kāpinot par 11,2%. Pēc vairāku mēnešu pārtraukuma ražošanas apjomi pieauguši arī pārtikas produktu ražošanā (+5,2%). Savukārt gatavo metālizstrādājumu ražošana, kurā izaugsme pēdējo reizi reģistrēta pērnā gada februārī, izlaides apjomus š.g. februārī palielinājusi par 10%. Tāpat izaugsmi uzrādījuši iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana, kā arī automobiļu, piekabju un puspiekabju ražošana. Savukārt iekārtu un ierīču remonta un uzstādīšanas apakšnozarē pagaidām vērojams izlaides apjomu samazinājums. Tāpat sarūk elektrisko iekārtu ražošanas apjomi, ko turpina noteikt Krievijas ekonomiskā lejupslīde un valūtas kursa svārstības. Tādējādi kopumā š.g. pirmajos divos mēnešos rūpniecības izlaide ir pieaugusi par 4,2%, bet apstrādes rūpniecības - par 0,7%.

Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija

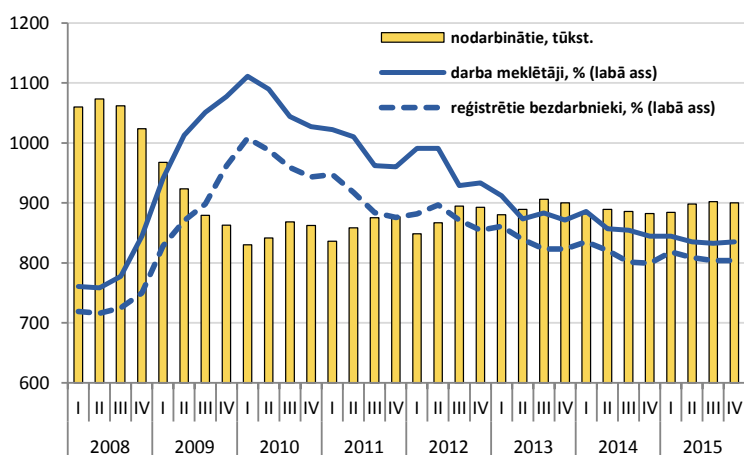
Gada inflācija sadalījumā pa avotiem, %

Inflācija

Lai arī š.g. martā patēriņa cenas salīdzinājumā ar februāri pieauga par 0,7%, gada laikā tomēr bija vērojams samērā liels cenu kritums - 0,6%. Patēriņa cenu kritumu gada laikā pamatā ir radījuši naftas cenu ietekme, tiešā veidā ietekmējot degvielas un energoresursu cenas, kas ir attiecināmas uz komunālajiem maksājumiem. Tajā pašā laikā patēriņa cenu izmaiņu datus gada griezumā tika fiksēti arī inflāciju paaugstinoši faktori, kas galvenokārt saistīti ar sezonāliem faktoriem un akcīzes nodokļa likmes izmaiņām. Tā, piemēram, sākoties jaunajai apģērbu un apavu tirdzniecības sezonai, to cenas ir pieaugušas. Turklāt veikalos sāk parādīties arī pirmie vietējie dārzeņi, kas tradicionāli ir ievērojami dārgāki par importētajiem. Būtisks cenu kāpums reģistrēts arī alkoholiskajiem dzērieniem, stājoties spēkā jaunajām akcīzes nodokļa likmēm.

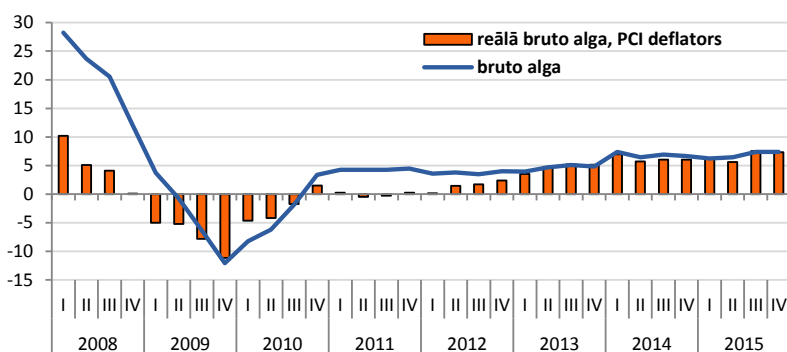
Bezdarba līmenis, % no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem

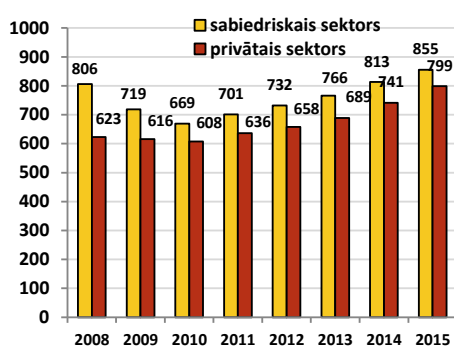
Nodarbinātība

Bezdarba līmenis Latvijā 2015.gadā turpināja samazināties, noslīdot līdz 9,9% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem. Gada laikā bezdarba līmenis ir samazinājies par 0,9pp. Uzņēmumu dati par aizņemtajām darba vietām rāda, ka darba vietu skaits 2015.gadā vidēji bijis par 1,1% lielāks nekā 2014.gadā. Darba vietu skaits 2015.gadā visvairāk ir pieaudzis sociālās aprūpes, izmitināšanas un ēdināšanas, administratīvo, profesionālo un IT pakalpojumu nozarēs. Savukārt apstrādes rūpniecībā un būvniecībā nodarbināto skaits ir sarucis. 2016.gadā bezdarba samazināšanās kļuvusi lēnāka, un reģistrētā bezdarba līmenis marta beigās bija 9,1% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem - par 0,1pp zemāks nekā februāra beigās un par 0,1pp zemāks nekā pirms gada. Līdzīgi lēnākos tempos turpināja samazināties arī reģistrēto bezdarbnieku skaits, kas marta beigās bija par 1,2 tūkstošiem jeb par 1,4% mazāks nekā pirms gada.

Algu pieaugums, % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

Darba samaksa, euro

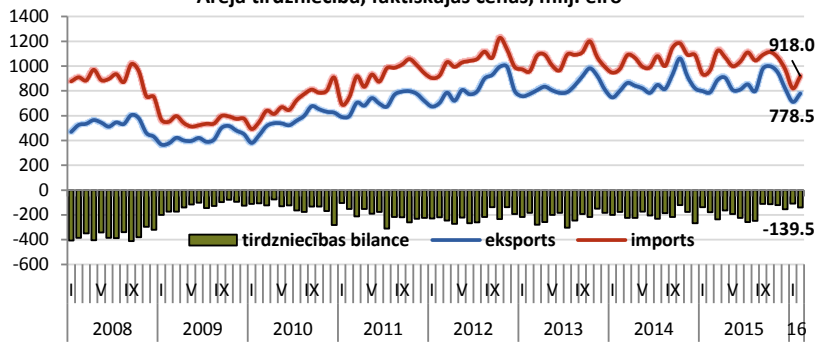

2015.gadā turpinājās spēcīgs vidējās mēneša bruto darba samaksas pieaugums, kad salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu tā palielinājās par 6,8%, uzrādot tieši tādu pašu pieaugumu kā 2014.gadā. Arī lielākais darba samaksas kāpums, tāpat kā iepriekš, bija privātajā sektorā - par 7,9% līdz 799 eiro, kamēr sabiedriskajā sektorā algas palielinājās par 5,2% līdz 855 eiro. Valstī kopā vidējā bruto darba samaksa 2015.gadā bija 818 eiro. Pateicoties zemajai inflācijai un iedzīvotāju ienākuma nodokļa samazināšanai, būtiski auga arī iedzīvotāju pirktspēja, 2015.gadā kopā palielinoties par 7,4%.

Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija, Latvijas Banka

Ārējā tirdzniecība, faktiskajās cenās, milj. eiro

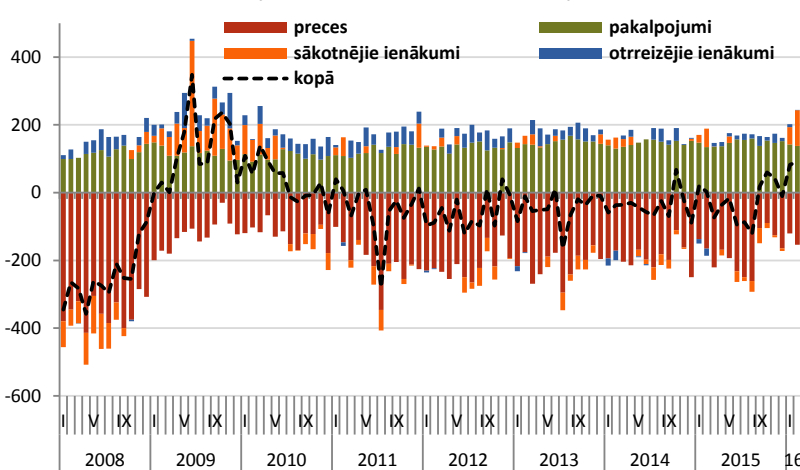

Ārējā tirdzniecība

Eksports 2016. I-II	Ārējā tirdzniecība	
	Strukt.	Gada pieaugums
Kopā	100.0%	-6.1%
Koksne	20.1%	11.1%
Pārtika	19.4%	19.5%
Mehānismi	16.0%	-27.7%
Metāli	8.4%	-12.2%
Ķīmiskās rūp. raž.	8.1%	18.0%
Minerālprodukti	5.0%	-40.1%
Satiksmes līdzekļi	4.4%	-10.7%
Tekstilzstr.	3.5%	-30.5%
Pārējās preces	14.9%	-1.4%

Lai arī 2016.gada februārī, salīdzinot ar iepriekšējo mēnesi, Latvijas preču eksporta vērtība pieauga par 9,5%, gada griezumā preču eksports samazinājās par 1,2%. Tādējādi preču eksporta vērtība pirmajos š.g. divos mēnešos bija par 6,1% mazāka nekā attiecīgajā periodā 2015.gadā. Lielāko negatīvo ietekmi uz eksporta izmaiņām janvārī un februārī radīja elektroierīču un elektroiekārtu, kā arī minerālproduktu eksporta kritums, veidojot samazinājumu par attiecīgi 36,2% un 40,1%. Ja izslēgtu šīs divas kategorijas no kopējā preču eksporta, tad divos mēnešos eksports būtu pieaudzis - par 3,4%. Jāatzīmē, ka attiecīgajā laika periodā strauji samazinājās arī augstāk minēto preču kategoriju importa vērtība, kas norāda uz to augsto reeksporta īpatsvaru. Eksporta kritumu nedaudz kompensēja koka un koka izstrādājumu eksporta vērtības pieaugums par 11,1%. Papildus tam, š.g. sākumā atzīnīgus pieauguma tempus uzrādīja arī dārzeņu un graudaugu eksports, palielinot pārtikas preču eksporta vērtību par 19,5%. Savukārt preču imports š.g. februārī bija par 5% mazāks nekā iepriekšējā gada februārī, kamēr gada pirmajos divos mēnešos fiksēts 8,5% liels kritums.

Maksājumu bilances tekošais konts, milj. eiro

Tekošais konts

Latvijas maksājumu bilances tekošajā kontā 2016.gada februārī bija fiksēts 90,4 milj. eiro pārpalikums. Tas ir par 87,7 milj. eiro vairāk nekā pērnā gada februārī. Tekošā konta pārpalikuma pieaugumu noteica izmaiņas sākotnējo ienākumu kontā. Citu sākotnējo ienākumu pieaugums par 41,7 milj. eiro salīdzinājumā ar pērnā gada februārī, ko noteica subsīdiju pieaugums zemniekiem no ES fondu līdzekļiem, palielināja sākotnējo ienākumu konta pārpalikumu līdz 105,4 milj. eiro. Savukārt otrreizējo ienākumu konta saldo uzlabojās par 21,0 milj. eiro, tādējādi kontā bija reģistrēts 0,6 milj. eiro liels pārpalikums. Ņemot vērā straujāku preču importa kritumu pār eksportu, preču konta deficīts saruka līdz 153,6 milj. eiro. Savukārt pakalpojuma konta pārpalikums nedaudz pieauga - līdz 137,9 milj. eiro.

Galvenie rādītāji, gada izaugsme (ja nav norādīts citādi)

	13'IV	14'I	II	III	IV	15'I	II	III	IV	16'I
IKP, salīdzināmās cenās, %	2.8	2.7	2.3	2.3	2.1	1.8	2.8	3.5	2.7	1.8*
IKP, faktiskās cenās, %	4.2	4.1	3.5	3.5	3.3	2.6	4.2	4.6	2.1	n.d.a.
Inflācija, %	-0.3	0.4	0.7	0.8	0.6	0.0	0.8	-0.1	0.1	-0.4
Vidējā bruto darba samaksa, %	4.8	7.4	6.4	6.9	6.6	6.2	6.4	7.4	7.4	n.d.a.
Reālā alga, PCI deflators, %	5.1	7.0	5.7	6.1	6.0	6.2	5.6	7.5	7.3	n.d.a.
Nodarbināto skaits, %	0.8	0.2	0.0	-2.3	-2.0	0.3	1.0	1.8	2.0	n.d.a.
Bezdarbs, %	11.3	11.9	10.7	10.6	10.2	10.2	9.8	9.7	9.8	n.d.a.
Produktivitāte, %	2.0	2.6	2.3	4.7	4.2	1.6	1.8	1.6	0.6	n.d.a.
Mazumtirdzniecība, %	4.6	2.2	4.6	3.5	3.9	8.1	6.1	5.4	3.1	1.8
Rūpniecība, %	-0.6	-2.0	-0.2	-0.8	-0.7	1.6	5.7	3.8	3.0	n.d.a.
Preču eksports, %	-2.7	3.1	1.0	1.8	3.1	2.7	3.2	1.3	-1.2	n.d.a.
Preču imports, %	-2.7	-0.1	-0.3	-2.0	3.0	0.4	1.7	0.5	-6.1	n.d.a.
Tirdzniecības balance, milj. eiro	-551.4	-601.8	-605.1	-633.8	-565.0	-550.4	-580.1	-617.6	-391.9	n.d.a.
Tekošais konts, % no IKP	-0.9	-2.5	-2.2	-2.6	-0.7	-1.0	-2.4	-2.9	1.4	n.d.a.

* IKP ātrais novērtējums

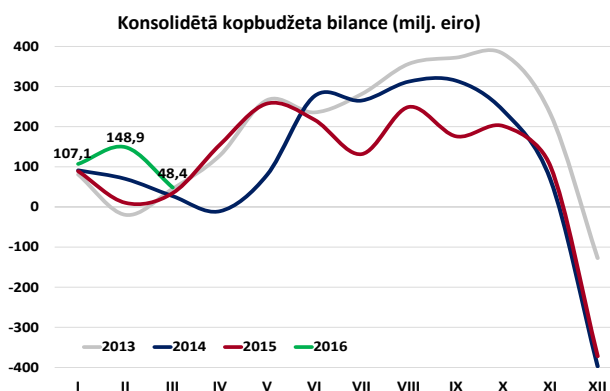
Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija, Latvijas Banka

Kopbudžeta ieņēmumi un izdevumi (pēc naudas plūsmas metodoloģijas)

	2015.g. I-III izpilde, milj. eiro	2016.g. I-III izpilde, milj. eiro	2016.g./2015.g. I-III izmaiņas, milj.eiro	2016.g./2015.g. I-III izmaiņas, %
KONSOLIDĒTAIS KOPBUDŽETS				
Ieņēmumi	2 197.0	2 214.6	17.6	0.8%
Izdevumi	2 162.5	2 166.1	3.6	0.2%
<i>Finansiālā bilance</i>	34.5	48.4	13.9	
VALSTS KONSOLIDĒTAIS BUDŽETS*				
Ieņēmumi	1 811.1	1 799.1	-12.0	-0.7%
Izdevumi	1 842.2	1 861.4	19.2	1.0%
<i>Finansiālā bilance</i>	-31.1	-62.3	-31.2	
Valsts pamatbudžets				
Ieņēmumi	1 289.7	1 266.7	-23.0	-1.8%
Izdevumi	1 306.0	1 318.5	12.5	1.0%
<i>Finansiālā bilance</i>	-16.3	-51.9	-35.6	
Valsts speciālais budžets				
Ieņēmumi	543.1	546.8	3.7	0.7%
Izdevumi	552.3	573.2	20.9	3.8%
<i>Finansiālā bilance</i>	-9.2	-26.4	-17.2	
PAŠVALDĪBU KONSOLIDĒTAIS BUDŽETS**				
Ieņēmumi	533.4	554.5	21.1	3.9%
Izdevumi	467.9	443.8	-24.1	-5.1%
<i>Finansiālā bilance</i>	65.6	110.7	45.1	

*Ieskaitot atvasinātās publiskās personas un ziedojumus, dāvinājumus

**Ieskaitot ziedojumus un dāvinājumus

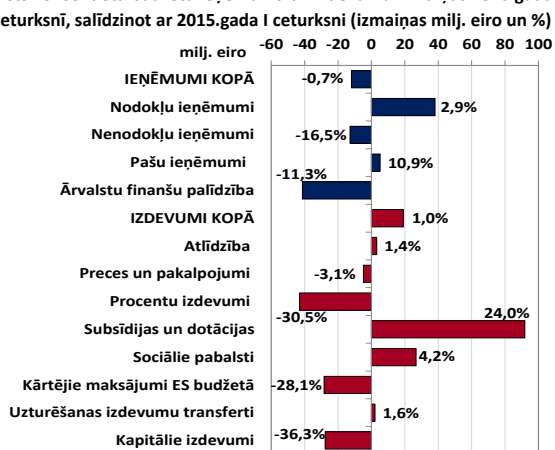
Kopbudžetā, līdzīgi kā pērnā gada pirmajā ceturksnī, arī šogad vērojams pārpalikums, ko veidoja pārpalikums pašvaldību budžetā. Kopējiem ieņēmumiem pieaugot par 0,8% un izdevumiem par 0,2%, pārpalikums kopbudžetā bija 48,4 milj. eiro, kas salīdzinājumā ar pērnā gada trijiem mēnešiem pieauga par 13,9 milj. eiro.

Ieņēmumu pieaugumu galvenokārt nodrošināja par 3,8% lielāki kopbudžeta nodokļu ieņēmumi, salīdzinot ar 2015.gada trijiem mēnešiem. Nodokļu ieņēmumu plāns trijos mēnešos tika izpildīts 100,1% apmērā, galvenokārt pateicoties iedzīvotāju ienākumu pakāpeniskam pieaugumam tautsaimniecībā, kas atspoguļojas darbaspēka nodokļu izpildē, kā arī patēriņa nodokļu virsplāna ieņēmumiem.

Atbilstoši Stabilitātes programmā 2016.-2019.gadam prognozētajam, vispārējās valdības budžeta deficīts 2016.gadā tiek prognozēts 1,0% apmērā no IKP.

Valsts konsolidētā budžeta ieņēmumu un izdevumu izmaiņas 2016.gada I ceturksnī, salīdzinot ar 2015.gada I ceturksni (izmaiņas milj. eiro un %)

Valsts budžets

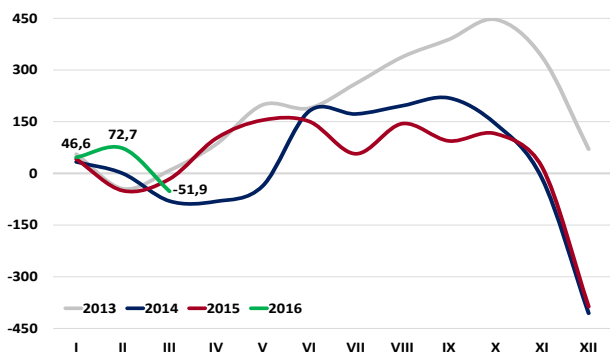

Šā gada pirmajā ceturksnī valsts konsolidētā budžeta ieņēmumos tika iekasēti 1 799,1 milj. eiro, kas ir par 12,0 milj. eiro jeb 0,7% mazāk salīdzinājumā ar atbilstošo periodu pērn. Valsts konsolidētā budžeta ieņēmumus lielākoties nodrošināja nodokļu ieņēmumi 1 357,4 milj. eiro apmērā, kas salīdzinājumā ar 2015.gada pirmo ceturksni palielinājušies par 38,1 milj. eiro jeb 2,9%, pamatā no nodokļu ieņēmumu pieauguma tieši pamatbudžetā. Līdzīgi kā pērn, šogad atsevišķās ieņēmumu pozīcijās vērojams kritums. Lielāko samazinājuma daļu, par 41,3 milj. eiro jeb 11,3%, veidoja ieņēmumi no ārvalstu finanšu palīdzības, kas skaidrojams ar iepriekšējā ES fondu projektu plānošanas perioda 2007.-2013.gadam noslēgšanos un gala maksājumu veikšanu 2015.gadā. Ne-nodokļu ieņēmumu kritums vērojams par 12,8 milj. eiro jeb 16,5%, salīdzinot ar pērnā gada pirmo ceturksni. Izpildes dati liecina, ka valsts nodevas par valsts sniegto nodrošinājumu un juridiskajiem pakalpojumiem tika iekasētas par 3,8 milj. eiro mazāk kā plānots, bet salīdzinājumā ar 2015.gada pirmo ceturksni, par 1,3 milj. eiro mazāk. Atšķirībā no pērnā gada, ir samazinājušies ieņēmumi no Latvijai piešķirto emisijas kvotu izsolišanas, pamatā dēļ situāciju tirgū, kur bija novērojams cenu kritums. Lai gan autoceļu lietošanas nodevas ieņēmumi nedaudz auguši pret pērnā gada attiecīgo periodu, tomēr šī ceturkšņa plāna neizpildi ietekmēja mazāks iegādāto vinješu skaits, valsts galveno autoceļu izmantošanai.

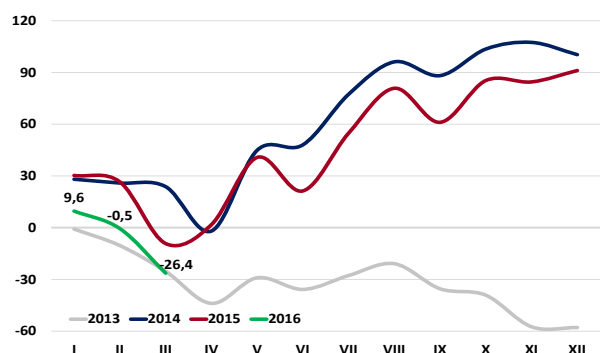
Dati: Valsts kase

Valsts pamatbudžeta balance (milj. eiro)

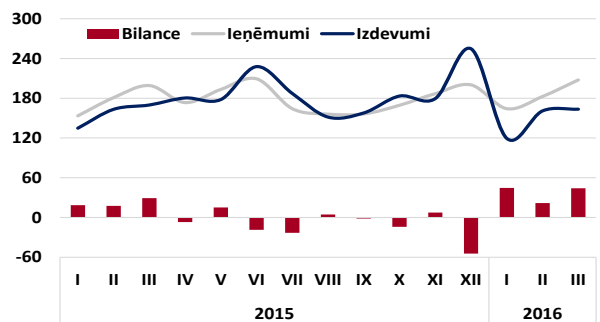
Valsts speciālā budžeta balance (milj. eiro)

Izdevumu kāpums valsts budžetā bija vērojams subsīdijām un dotācijām komersantiem, kas šā gada pirmajā ceturksnī pieauga par 88,5 milj. eiro jeb 23,9%, galvenokārt pateicoties lielākiem maksājumiem lauksaimniekiem (par 58,5 milj. eiro) par īstenotajiem ES fondu projektiem, kā arī dēļ izdevumu pieauguma veselības aprūpes nodrošināšanai, tai skaitā ārstniecībai, kompensējamo medikamentu un materiālu apmaksāšanai. Ievērojams pieaugums, par 22,7 milj. eiro jeb 13,6%, bija vērojams izdevumiem sociālajiem pabalstiem, galvenokārt valsts speciālajā budžetā. To ietekmēja bezdarbnieka pabalsta, vecāku pabalsta un slimības pabalsta saņēmēju skaita pieaugums. Savukārt valsts pamatbudžetā bija vērojams pabalstu vidējo apmēru palielinājums, piemēram, ģimenes valsts pabalstiem un bērna kopšanas pabalstiem. Bez tam, arī izdevumi valsts pensijām bija par 4,0 milj. eiro vairāk nekā pirms gada, ko pamatā ietekmēja pensiju izmaksāšanas kārtība, kā arī pensiju vidējo apmēru mēnesī palielināšanās, galvenokārt saistībā ar veikto pensiju indeksāciju 2015.gada 1.oktobrī. Jāatzīmē, ka 2016.gada pirmajā ceturksnī neliels pieaugums valsts budžeta izdevumos vērojams arī atalgojumam – par 1,4 milj. eiro jeb 0,8%. Izdevumi galvenokārt pieauga Aizsardzības ministrijai (3,5 milj.), nodrošinot aizsardzības jomā strādājošo darba algas pieaugumu un Iekšlietu ministrijai (2,9 milj.), kas skaidrojams ar atalgojuma pieaugumu iekšlietu sistēmas amatpersonām ar speciālām dienesta pakāpēm. Kopumā atalgojums citās ministrijās bija tādā pašā līmenī kā pērn vai pat zemāks, jo pirms gada papildu izdevumi tika novirzīti Latvijas prezidentūras nodrošināšanā iesaistītajiem darbiniekiem. Samazinājums šā gada pirmajā ceturksnī vērojams izdevumos valsts parāda apkalpošanai, kas saruka par 43,0 milj. eiro, jo tieši 2015.gada janvārī tika veikts pēdējais procentu maksājums par tajā pašā mēnesī atmaksāto Eiropas Komisijas izsniegtā aizdevuma daļu 1,2 miljrd. eiro apmērā. Arī iemaksas Eiropas Savienības budžetā š.g. pirmajā ceturksnī bija par 28,4 milj. eiro zemākas, salīdzinot ar izdevumu līmeni pirms gada. Kapitālie izdevumi kopumā šā gada pirmajā ceturksnī samazinājušies par 27,7 milj. eiro jeb 36,3%, taču analizējot atsevišķi, pamatbudžeta pamatfunkciju daļā vērojams pieaugums, kas skaidrojams ar lielākiem izdevumiem ugunsdzēsēju spēctehnikas iegādei, robežšķērsošanas punkta "Vientuļi" rekonstrukcijas darbu veikšanai, kā arī lielākiem tēriņiem valsts autoceļu uzturēšanai un aizsardzības īpašumu pārvaldīšanai, savukārt ārvalstu finanšu palīdzības daļā vērojams samazinājums, dēļ mazākiem izdevumiem ES fondu (ERAF) līdzfinansēto projektu īstenošanai.

Pašvaldību konsolidētais budžets (milj. eiro)

Pašvaldību budžets

Pašvaldību budžetā šā gada trijos mēnešos vērojams 110,7 milj. eiro pārpalikums, kas salīdzinājumā ar pagājušā gada pirmajā ceturksnī palielinājās par 45,1 milj. eiro. Pašvaldību budžeta ieņēmumi šā gada pirmajā ceturksnī bija 554,5 milj. eiro, kas ir par 21 milj. eiro jeb 3,9% lielāki nekā gadu iepriekš.

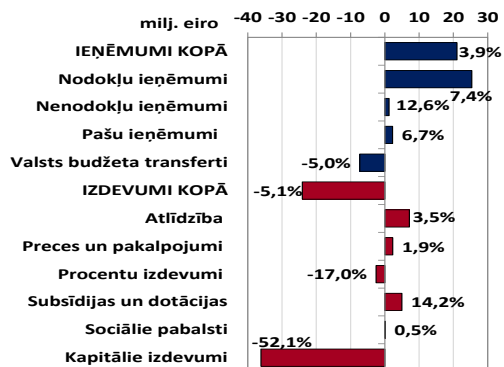
Lielākos pašvaldību budžeta ieņēmumus šā gada trijos mēnešos nodrošināja nodokļu ieņēmumi, galvenokārt, iedzīvotāju ienākuma nodoklis 278,8 milj. eiro apmērā, kas salīdzinājumā ar pērnā gadu pieauga par 19,4 milj. eiro jeb 7,5%, tostarp 13,1 milj. eiro pieaugums vērojams Rīgas pašvaldības budžetā. Nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi iekasēti 85,1 milj. eiro apmērā, kas ir par 6,6 milj. eiro jeb 8,3% vairāk nekā pērn. Jāatzīmē, ka 6,2 milj. eiro pieaugumu nodrošināja nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi par zemi. Tas skaidrojams ar kadastrālās vērtības izmaiņām lauksaimniecībā izmantojamai zemei un meža zemei, kas stājās spēkā šā gada 1. janvārī.

Valsts transfertu apjoms samazinājies par 7,8 milj. eiro jeb par 5,3%, kas skaidrojams ar finansējuma samazinājumu Eiropas Savienības fondu projektu realizācijai.

Lielāka ietekme uz pašvaldību budžeta pārpalikumu bija izdevumu samazinājumam par 24,1 milj. eiro jeb 5,1%. Izdevumu samazinājumu noteica zemāki izdevumi pamatkapitāla veidošanai, kur investīcijas saruka gan pamatdarbības nodrošināšanai, gan ES finansēto projektu īstenošanai. Tas skaidrojams ar 2007.-2013.gada ES fondu plānošanas perioda noslēgšanos.

Par 3,7 milj. eiro pieaugušas subsīdijas un dotācijas komersantiem sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanai, kas pamatā saistāms ar papildus izdevumiem SIA "Rīgas Satiksme" pakalpojumu nodrošināšanai.

Pašvaldību budžeta ieņēmumi un izdevumi 2016.gada I ceturksnī, salīdzinot ar 2015.gada I ceturksni (milj. eiro, %)

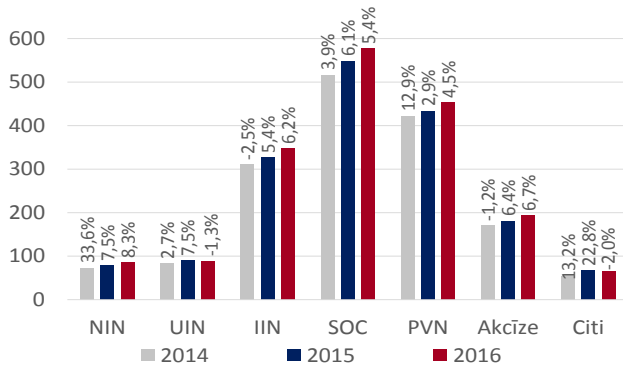

Kopējie nodokļu ieņēmumi

	2015.g. I-III izpilde, milj.eiro	2016.g. I-III izpilde, milj.eiro	2016./2015.g. I-III izmaiņas, milj.eiro	2016./2015.g. I-III izmaiņas (%)	2016.g.I-III izpilde no 2016.g.I-III plāna
Kopējie nodokļu ieņēmumi	1 726.9	1 812.2	85.3	4.9%	100.2%
Kopbudžeta nodokļu ieņēmumi*	1 662.0	1 725.4	63.5	3.8%	100.1%
Sociālās apdrošināšanas iemaksas:	548.2	577.7	29.5	5.4%	99.9%
<i>Valsts speciālajā budžetā</i>	483.2	490.8	7.6	1.6%	99.3%
<i>Valsts fondēto pensiju shēmā</i>	65.0	86.8	21.8	33.6%	103.2%
Pievienotās vērtības nodoklis	434.2	453.6	19.4	4.5%	100.1%
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis:	327.3	347.6	20.3	6.2%	98.8%
<i>Valsts pamatbudžetā</i>	67.8	68.8	0.9	1.3%	97.7%
<i>Pašvaldību pamatbudžetā</i>	259.4	278.8	19.4	7.5%	99.1%
Akcīzes nodoklis	181.1	193.2	12.1	6.7%	103.8%
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	90.0	88.9	-1.1	-1.3%	95.6%
Nekustamā īpašuma nodoklis	78.5	85.1	6.6	8.3%	103.9%
Pārējie nodokļi	67.6	66.2	-1.4	-2.0%	103.5%

* bez iemaksām fondēto pensiju shēmā

Kopbudžeta nodokļu ieņēmumi janvārī-martā, milj.eiro

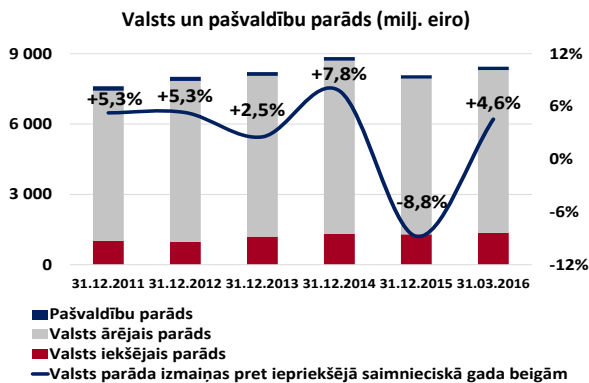
Kopējie nodokļu ieņēmumi pirmajā ceturksnī iekasēti atbilstoši sākotnēji plānotajam. Kopbudžeta nodokļu ieņēmumi, neieskaitot iemaksas fondēto pensiju shēmā, šā gada pirmajā ceturksnī bija 1 725,4 milj. eiro, kas ir par 1,1% vairāk kā plānots un par 63,5 milj. eiro jeb par 3,8% vairāk nekā 2015.gadā pirmajā ceturksnī. Plāna izpildi pamatā nodrošināja pievienotās vērtības nodokļa (PVN) un darbaspēka nodokļu ieņēmumi.

Salīdzinājumā ar pagājušā gada trim mēnešiem bija vērojams PVN ieņēmumu kāpums par 19,4 miljoniem eiro jeb 4,5%. Ieņēmumu palielinājumu pozitīvi ietekmē atmaksātās summas straujā samazināšanās, priekšnodoklim samazinoties straujāk nekā aprēķinātajai pievienotās vērtības nodokļa summai. Lai arī PVN izpilde šī gada pirmajā ceturksnī nedaudz pārsniedza plānu, kopējo veikto darījumu apjoma samazinājumu ietekmē naftas produktu zemās cenas un būvniecības apjoma samazināšanās.

Akcīzes nodokļa ieņēmumi iekasēti par 7,0 milj. eiro jeb 3,8% vairāk, kā plānots un salīdzinājumā ar ceturkšņa izpildi pirms gada, akcīzes ieņēmumi palielinājās par 6,7%. Akcīzes ieņēmumu pieaugumu nodrošināja ar akcīzes nodokli apliekamo preču patēriņa pieaugums, kā arī nodokļa likmes palielināšana ar 2016.gada 1.janvāri atsevišķām akcīzes precēm.

Samazinājums vērojams uzņēmumu ienākuma nodokļa (UIN) ieņēmumos, kur salīdzinājumā ar 2015.gada pirmo ceturksni, ieņēmumi samazinājušies par 1,1 mil.eiro jeb 1,3%. Vienlaikus jāatzīmē 2016.gada pirmā ceturkšņa plāna neizpilde 4,1 milj. eiro apmērā, kas pamatā skaidrojama ar iemaksu samazinājumu no uzņēmumiem, kuri darbojas transporta un uzglabāšanas nozarē, mazākām iemaksām pēc uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācijām, kā arī atmaksātās summas palielināšanos. Jāatzīmē, ka lielākai daļai nodokļu maksātāju vēl nav iestājies uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarāciju iesniegšanas termiņš.

Valsts un pašvaldību parāds

Valsts un pašvaldību parāds* 2016. gada marta beigās nominālvērtībā** bija 8 448,7 milj. eiro (atbilstoši nacionālajai metodoloģijai valsts un pašvaldību parāds, neskaitot atvasināto finanšu instrumentu valūtas rezultātu, bija 8 129,0 milj. eiro). Salīdzinot to ar iepriekšējā saimnieciskā gada beigām, parāds ir samazinājies par 368,1 milj. eiro jeb 4,6%.

2015.gada nogalē starptautiskā reitingu aģentūra „Fitch” un „Standard&Poors” saglabāja Latvijas kredītreitingu ilgtermiņa saistībām vietējā un ārvalstu valūtā „A-” līmenī, saglabājot stabili kredītreitinga nākotnes prognozi.

* izslēdzot savstarpējo darījumu atlikumus saimnieciskā periodā beigās

** iekļaujot Valsts kases administrētajiem ārējiem aizņēmumiem un parāda vērtspapīriem piesaistīto atvasināto finanšu instrumentu valūtas rezultātu

Dati: Valsts kase, Valsts ieņēmumu dienests